

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetők és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Földmivelésügyi feladatok.

— Irta Buday Barna. —

A megszavaztatott flottaterv és a minden vonalon emelkedő katonai kiadások az országot rendkívüli erőfeszítés elé állítják.

Ez a körülmény az erőgyűjtés feladatainak fokozott odaadással való munkálását parancsolja. Az ijesztő módon felszökött katonai követeléseknek fedezetet találni a földmivelés produktivitásának emelése nélkül kész lehetetlenség. Amde alig győzzük eléggé hangoztatni, hogy a földmivelési politika istápoló beavatkozásai és befektetései igazában csak akkor érvényesülhetnek, ha a szakértelem emelésével a mezőgazdaságban működő erőket a célszerű ujitások befogadására éretté és alkalmassá tesszük. A magyar föld nagyobb és legértékesebb része immár a kisüzemeké, ami szociális szempontból kívánatos állapot, egyébként azonban azt jelenti, hogy az ország igen nagy területén hátramaradt, analfabéta gazdálkodást folytatnak. Ily körülmények között a gazdasági intelligencia emelése az alsó kategóriákhoz tartozó gazdák között beláthatatlan fontosságú és minden komolyabb sikernek elemi feltétele. Nálunk a nép gazdasági oktatásának ügyét nemzeti feladatnak kellene tekinteni. Ezt a

feladatot nagy eszközökkel és egész lélekkel kell szolgálni, különben a mezőgazdaság intenzitása érdekében kiadott milliók jórésze egyszerűen kárba veszik.

A szakértelem azonban nemcsak a parasztgazdaságok éheznek. Óriási birtokosok vannak Magyarországon, melyeket szakmabeli hozzáértés nélkül kormányoznak. Már magában véve az ország mezőgazdaságának kormányzó szervezete: a közigazgatás is a jogász-intelligencia kezén van. A központi közigazgatásban csak ujabban vivott ki vezetői állást néhány szakképzett gazda. Ettől az egy két kivételes karriertől eltekintve a földmivelésügyi minisztérium lényegében éppen egy jogász-minisztérium, mint az igazságügyi vagy a belügyi. A helyi közigazgatás pedig tisztán jogász-szervezet. Ebben a szervezetben szakképzett gazdák még csak vélelenségből sem foglalnak helyet, noha a mezőgazdasági törvényeket a közigazgatási tisztviselők, a szolgabírók hajtják végre, kiknek emellett mintegy hét millió katasztrális holdat kitevő községi és közbirtokossági birtok kezelésénél ellenőrző és irányító hivatásuk van. Óriási kiterjedésű városi birtoktestek fölött ismét a városi tanácsok intézkednek, melyeknek tagjai között szakavatott gazda csak véletlenül akad. Jogászok gazdálkodnak közvetve az egész országon, közvetlenül

az ország összes területének negyedréseiben.

Szinte elképzelhetetlen, hogy a minősítési törvény a gazdasági szakképzettséget meg ne követelje olyan tisztviselőkre nézve, kik tisztán földmivelési ügyekkel foglalkoznak és mezőgazdasági kérdésekben döntenek. Ha a kis- és törpegazdák analfabétaságát a haladás kerékkötőjének tartjuk, annál inkább meg kell követelnünk azt, hogy a gazdasági szakképzettség a mezőgazdasági közigazgatás egész területén érvényesüljön.

Minden körülmények között helytelenek és tökéletlenek tartjuk a közigazgatási birtokkezelést. Örömmel fogadtuk ezért a földmivelésügyi miniszternek a pénzügyi bizottságban tett azt a kijelentését, hogy a városok rezsiben való gazdálkodását nem helyesli. Nézetünk régtől fogva az, hogy úgy a városi, mint a községi s egyéb erre alkalmas kötött birtokokat lehetőleg közép és kisbirtokok utján kell értékesítenünk. A hasznosításnak ezt a módját különösen földbérleti szövetkezetek létesítése és támogatása segítheti elő.

Egyáltalán egészséges bérlőosztályok kialakítása nálunk úgy gazdasági, mint szociális szempontból rendkívül kívánatos. Darányi birtokpolitikai törvényjavaslatának a középbirtokok létesülését célzó

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A képkiallítás megnyitása.

Kint is, bent is vernissage. Odakünn a természet készül a tavaszi pompa bemutatására, idebenn két gazdag művész kincse vár a lelkes rajongókra és a — vevőkre!

Mindent izlésesen elrendeztek. Amint az ember belép a vármegeyháza tárt kapuján, megcsapja valami kellemes, friss illat: — fűt a széles lépcsőnél pompás, sűrű növények, dúslevelű, virágos oleanderek díszlenek. Hűs, illatos teremben a képek aranyos rámája, a színek pazar ragyogása, néhol egy bus, sötétbe omló, néma szépségű estikép, sok karcu, szép szemű asszony, a diszkrétén, csöndesen mosolygó urak intim hangulatot keltenek a gazdagon díszített teremben.

Gróf Tisza nem jött le. Azonban az előkelő főúr távolmaradása egyáltalán nem látszik meg a vernissage külső pompáján. Bár a megnyitás tényét s az egész kiállítás művészeti eseményét nagyban emelte volna, ha ő, mint a kiállítás védnöke, megjelenik.

Tizenegy óra után néhány perccel K. Kovács László ünnepélyes arccal megáll egy értékesen megrakott köztal mellett. Üdvözlő Nagyvárad előkelő, műbarát közönségét. . . Köszönjük önöknek, hogy eljöttek megnézni két művészt, akik vándorútra indultak egyetlen kincsükkel: a művészetükkel.

Nemcsak a hír és pénz szerzés indította őket erre, hanem a kulturáért való rajongás. . . De mi itt Nagyváradon, ebben az elismert, nagy és gazdag jellemű és jövőjű városban nem akarunk kulturát és művészszeretet ültetni. Ez itt egy idős a várossal és sokkal szerényebbek vagyunk, sem hogy apostoloknak neveznénk magunkat. Eljöttünk ide, mert éreztük, hogy itt megértene bennünket. . .

Köszönjük a sajtónak is azt a meleg fogadtatást, melylyel minket, szerény vándorokat keblére ölelt. . . Kérem Méltóságodat, hogy kegyeskedjék a kiállítást megnyitni.

A lelkes hangú üdvözlés után dr. Miskolczy Ferenc főispán lassu, megfontolt mondatokban válaszolt.

— Kedves Mester! Szívesen teszek eleget kérésének. . . Üdvözlöm önöket Biharvármegye és Nagyvárad intelligens, művészetet sze-

rető közönség nevében. Csak hála és elismerés szólhat belőlünk, hogy oly kitaró munka, annyi lelki erő ambícióval véghez vitt alkotásait elhozták hozzánk. . . Lehetnek ellentétek egyes művészi irányok közt a szépért való lelkesedésben és annak kifejezése módjában, de hogy céljukat mennyiben érik el: azt megállapítani a kritika dolga. Itt — uraim és hölgyeim — kiforrott, erős, tehetségekkel állunk szemben, akiknek művészi értékét nem mi, hanem a már mögöttük lévő dicsőéges múlt állapította meg. . . S mikor köszöntve önöket, művészetüket s alkotásaikat a műbarát közönség szeretetébe ajánlom: a kiállítást megnyitottnak nyilvánítom.

Diszkrét taps aztán szívélyes kézfogás a mesterekkel. A közönség, mely szép számmal jött el a megnyitásra, szétszóródik, majd itt, majd ott csoportba verődve egy egy nagyobb stílű mű előtt élvezi, bírálja a kiállítást.

Az alacsony Szenes hangja a nőkhöz szól: — Méltóztassanak hölgyeim egy csöppet előre fáradni. A hölgyek az elsőség.

Kézcsókkal, bókkal toboroz hölgyeket — a fényképezőgépek elé. Előre kevés hölgy akar állni s a zavart buzodkozásban megörténik, hogy kissé hiru urtik kerülnek előre.

Meglepő köterejű.

Rendkívül kiadó.

Kitűnő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen

intézkedések legértékesebb részét tették. Ezt a szándékot nem szabad elejteni. A magyar középosztály fiai a földbérletekben hajlamaikhoz közeleső foglalkozási teret találhatnak és a kisgazdák fiai is, némi tőkével támogatva, megtalálhatják a boldogulásnak és a vagyonszerzésnek azt a módját, mely mindenestre egészségesebb a hitelbe való földvásárlásnál.

További birtokszélforgácsolásokkal aligha fokozhatjuk a nemzeti jövedelmet s ezen az uton több beteg egzisztencia keletkezik, mint reményt keltő. De a haszonbérleti vállalkozások számára még óriási területünk van, melyen keletkezhetnek új, egészséges és produktív egzisztenciák s a létezők sérelme nélkül, sőt javára a több értéktermelésnek és a vagyonszerzésnek biztató munkája indulhat meg.

Méltán sorozhatjuk a mezőgazdasági életet termékenyítő és irányító erők közé a társadalmi köztevékenység szerveit a gazdasági egyesületeket is. Ma a gazdasági egyesületek egyéb hivatásuk mellett a mezőgazdasági érdekképviseletnek egyetlen orgánumai. Sajnos, legtöbbjük a kétős feladat teljesítéséhez fél eszközzel is alig rendelkezik.

Ezért kétségtelenül az volt a földmivelésügyi miniszter egyik legrokonszenvesebb biztatása, hogy a gazdasági egyesületeknek legalább normális költségvetésük biztosításával fogja megadni az eddiginél szilárdabb lábvetőpontot.

Kár, hogy ennek a szép szándéknak idáig nem volt folytatása. Mindmáig a gazdasági egyesületekre nézve körülbelül az a helyzet, hogy megadóztatják a felsőbb kategóriájú birtokosokat azért, hogy

Sas Ede lelkesen jön-megy. — Micsoda publikum! Micsoda publikum! . . . No ugye mondtam, hogy ti ketetek ide — szól a művészekhez.

Kézdí Kovács hallgatóinak sokat panaszkodik a terem kicsiségéről. Ez egy kissé nebézzé tette az elrendezést is — mondja.

Néhányan érdeklődéssel állnak meg egy margarettás, liliommal körülhíntett fekvő női kép előtt.

— Ez a feleségem, mikor nehéz beteg volt — szól az odalépő Kézdí. A glória a fej körül a fájdalom s a gyötrelm szenvedőjét glorifikálja.

A nagyterem közepén egy szép barna aszszony Szenessel beszélget bucsuzás közben.

. . . Aztán jöjjenek el kedves mester ma ebédre hozzánk. Legalább esznek egy finom ebédet olyan helyen, ahol egészen otthon érezhetik magukat.

S a szétszórt, távozó közönség szép emlékeket visz magával.

A tárlat sok megépítő nyuj, sok értékes, igazi művészterméket állít a közönség elé; azonban a művek művészi értékéről lapunk legutóbbi számában dr. Némethy Gyula, az alapos műkritikus adott számot. Ehelyütt csak a szemlézők és élvezők szaván szólhattunk.

—P.

lefelé közvetítők lehessenek és munkásai a nép gazdasági kulturájának. A gazdasági egyesületek, amennyire anyagi eszközeik megengedik, a legfontosabb és mondhatnám a legönzellembb kulturális hivatást terjesztik ebben az országban. Ők maguk mindenképen megérdemlik, a közérdek pedig egyenesen megköveteli, hogy hivatásuk teljesítésében a legmeszebb menő támogatást élvezzék. Szerénytelenség és önzés nélkül sürgethetjük a földmivelésügyi minisztert, hogy a gazdasági egyesületek talpraállítása céljából mindent és minél előbb megtegyen.

Minden idefordított áldozat bizonyára épen úgy hozzátartozik a földmivelés színvonalának emeléséhez, mint a jó terméshez a tavaszi eső.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 28.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja Issekutz Győző kérését 5 heti szabadságért. Bemutatja a Kuria jelentését Mundics Tivadar elleni peticióról. Hazai Samu ellen szintén petíciót emeltek a losonciak.

Következett

a költségvetés

általános tárgyalása.

Szmrecsányi György örömmel látja, hogy a költségvetési vita a nemzetiségi kérdést felszínre vetette, s olyan vitát provokált, mely az eddigi szórványos jelenségekhez képest nagyszabásúnak tekinthető. Sajnos azonban, hogy csak a román kérdés körül forgott a vita a tót kérdéssel — bár éppoly fontos, mint a román kérdés — nem foglalkoztak. Beszédjének célja a tót nemzetiségi mozgalmak ismertetése. A 70-es és 80-as években nem volt nagy eredménye a tót propagandának, mert akkor tót képviselőt nem választhattak. Most azonban jó talajra talált a pánszlávizmus. Ennek a főoka a tisztviselők magatartása. A tisztviselők rosszindulatuk a tót nép iránt, kibaszálják és nem méltányosak irántuk. Ennek pedig az az eredménye, hogy a tót társadalom külön zárkózik a magyartól és a magyarnak ellenségévé válik. Különösen azt kifogásolja, hogy a tótok nem értik a magyar nyelvű hatósági végzéseket és ajánlja, hogy tótok részére tót nyelvű végzéseket állítsanak ki.

Rakovszky István: Szmrecsányi György beszédét helyeselve példát emlit, amelyben a rosszhiszeműek a törvény hiányosságát kibaszálták. Amíg tisztességes, jó közigazgatás nincs, mindenütt s különösen a nemzetiségi vidékeken: addig semmi törvénnyel, rendelettel nem lehet kormányozni az országot.

Ugron Zoltán Rakovszkyval szemben nem tartja szükségesnek, hogy a bírósági végzéseket a nemzetiség nyelvén állítsák ki.

Elnök a vitát bezárja.

A miniszterelnök válasza a horvátoknak.

Khuen Héderváry miniszterelnök Szmrecsányi Györggyel szemben azt állítja, hogy információk alapján arról van meggyőződve,

hogy a tót vidékeken nincs nagy izgalom. Ő is helyesli, hogy a nemzetiségi kérdés a tárgyalások során szóba került, mert ez által a fogalmak tisztázódnak. Örövend annak, hogy nem pártszempontból tárgyalják a nemzetiségi kérdést. — *Megnyugtassa a horvátokat, hogy nyelvük jogait szükség esetén rendeletekkel is biztosítja.* (II)

Részletes tárgyalás.

Az udvartartás költségeihez szól

Ostffy Lajos, nem fogadja el a javaslatot, mert nincs magyar udvartartás.

Csuha István eleve tiltakozik az ellen a felfogás ellen, mintha ő vagy pártja illojális volna. Anyagi és politikai okokból nem fogadja el a költségvetést.

Elnök szünetet ad.

Szünet után

Bakonyi Samu nem fogadja el a javaslatot.

Apponyi Albert gróf kifogásolja, hogy a mi külügyi politikánk valósággal kerékkötő szerepet visz a nemzetközi béke létrehozatalában. A kormány eljárását szintén helyteleníti, mert a létszámemelést nem jelentette be előre. A javaslatot nem fogadja el.

Batthyány Tivadarnak aggodalmi vannak a folytonos adónövekvések körül. A javaslatot nem fogadja el.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Nagy érdeklődés mellett folyt le szombaton a nagyváradi ügyvédi kamara közgyűlése. Az érdeklődést természetessé tette az, hogy a kamara választmánya és tisztikara választás alá esett. Szavazni kellett tehát és Magyarországon sok mindenre nem lehet érdeklődő t kicsiho'ui, de a szavazáshoz mindenkor a legteljesebb készséggel felvonalunk.

Hogy mit meg nem tesz az ember a szavazás hevében, mutatja az, hogy a szombati választások alkalmával némelyik jelölt az ajtóban fogta el a kollégákat és sajátkezűleg osztogatta a maga szavazó céduláit.

Egyébként a választás a legnagyobb részben a régi választmány tagjait hozta be újra. A megüresedett helyre jutott be dr. Thury László.

D. e. 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést dr. **Wallner** Ödön, a kamara eddigi alelnöke. A közgyűlés első tárgya volt a kamara évi jelentése, melyet dr. **Thury** Kálmán titkár dolgozott ki és terjesztett elő. A jelentés kiterjedkedik az igazságszolgáltatás egész vidékére. Szóvá teszi ugy az országos, mint a speciális nagyváradi szükségleteket. A nagy, országos érdekek mellett nem téveszti szem elől a nagyváradi és a kamara területén levő egyéb bíróságoknál észlelhető fogyatkozásokat sem és mindenikre nézve megjelöli az ügyvédi kar álláspontját. A terjedelmes jelentést a közgyűlés élénk figyelemmel hallgatta és zajosan megtapsolta.

Az 1910. évi zárszámadást helyben hagyták, az 1911. évre szóló költségelirányzatot elfogadták.

A legnagyobb érdeklődést a választás keltezte. A kamara eddigi elnöke, dr. **Berkovits** Ferenc lemondott, megrongált egészségi állapotára való hivatkozással. A lemondott elnök távozása folytán megüresedett elnöki székre,

Bőlti időnyre mindenki legjobban

WURST JÓZSEF

fűszer- és csemege kereskedésében

szerezheti be szükségletét, hol nagy választékban talál mindenféle pácolt és olajos *halakat*, u. m.: *angolnát*, bel- és külföldi *sardiniákat*, *pisztrángot*, *rákot*, stb., *sajt különlegességeket*, szárított és konzervált *főzelékeket*. 202

Naponta friss tea-vaját. Friss tavaszi töltésű ásvány és gyógyvizeket.

Alapítva 1829.

Telefon 40.

továbbá általában az egész tisztikarra és a választmányi tagságokra az egész közgyűlés alatt folyt a titkos szavazás. A közgyűlés egyhangúlag, közfelkiáltással megválasztotta úgy a lemondott dr. Berkovits Ferenc volt elnököt, mint Rádl Odön ügyvédet a kamara diszelnökeivé. A titkos szavazás eredményeként a tisztikar és a választmány a következő tagokból alakította meg:

Elnök: dr. Wallner Ödön, alelnök Mihelyi Adolf, titkár dr. Thury Kálmán, pénztárnok Ficsek Lajos, ügyész Szacsavay Akos. Választmányi tagok: Frankó Endre, dr. Márkus László, dr. Kiss Döme, dr. Fássy Lajos, dr. Gyöngyössy, István, dr. Ertsey Péter, dr. Medvigy Gábor, dr. Thury László, dr. Bekési Gyula és dr. Várnai Ferenc. Szavazatok kaptak még dr. Zigre Miklós, dr. Adorján Emil, dr. Stokker József, dr. Fenyő Sándor stb.

Este a Rimanóczy szálloda éttermében barátságos vacsorára gyűltek össze a nagyváradi ügyvédek. Megjelent az ügyvédi lakomán a kamara örökös elnöke, a kinek nevéhez a nagyváradi ügyvédi kamara felvirágzása fűződik: Hlatky Endre főispán is. Természetesen felkészülőkben nem volt hiány. Az első köszöntőt dr. Thury Kálmán titkár mondotta az új elnökre, dr. Wallner Odönre. Dr. Várady Zsigmond formában és tartalomban egyaránt magasan szárnyaló pohárköszöntőben Hlatky Endrét ünnepelte. Dr. Medvigy Gábor lelkes hangon tartott, hatásos beszéd kíséretében életette dr. Berkovits Ferenc diszelnököt. Rádl Odön diszelnökre dr. Krüger Aladár mondott nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőt, kiemelve Rádl Odönt, mint a jognak ideális magaslatocon szárnyaló művelőjét, mint a közéletben a haladást a magyar föld tradícióival miúdig összekapcsolni tudó hazafit, mint a magyar irodalom nemes hagyományainak fenkelt gondolkodású ápolóját és mint e nemes jellemvonásokat szép harmóniába olvasztani tudó igaz férfiúi jellemet. Az ügyvédi karnak azt kívánja, legyen minél több Rádl Odönje, Rádlinak pedig, hogy lásson maga nyomában nösszu éveken át minél számosabb, hasonló idealizmustól lelkesített méltó tanítványt. Dr. Adorján Emil humoros tőszban életette Mihelyi Adófit, az új alelnököt. Dr. Wallner Odön és Mihelyi Adolf közvetlen, kedves hatása beszédekben köszönték meg kártársaik bizalmát. Különösen nagy hatása volt Hlatky Endre főispán tőszjának, a ki azokra a rendkívül bensős, régi kapcsolatokra utalt, melyek őt az ügyvédi karral összekötik. Hlatky Endre meleg, meghatott szavai a legbensőbb visszhangot keltették a jelenvoitaknál, a kik a volt elnököt, a kamara diszét és büszkeségét mindnyáján igaz szeretettel vették körül régi családjában, a nagyváradi ügyvédi karban. Még számos sikerült tősz hangzott el s a társaság a késő órákig együtt volt a legjobb hangulatban.

A kifogástalan kiszolgálás, az ételek izletessége és a jó italok özv. Karner Gyuláné vendéglőjét dicsérik.

GÁL FERENCZ

játék diszmű és sport áruházat
a Sas passageba
= helyezte át, =

a hol mindennemű női és férfi divatcikk, gramofonok, lemezek, utazókofferek stb. a legjutányosabb árban szerezhetők be.

† Bende Imre 1824—1911.

Míg a püspöki karnak most kinevezett négy tagja hűségküjét tette le tegnap a bécsi burgban azalatt a püspöki kar Nestora Bende Imre nyitrai püspök betejerte halálusáját.

Tíz nappal ezelőtt kezdődött váltágos betegsége, de már régebben betegeskedett s ezért már évekkal ezelőtt utódlási joggal felruházott kondjutor adtak mellé Batthyány Vilmos gróf személyében, ki most minden külön kinevezés nélkül átveszi az egyházmegye kormányát, melyet különben már a múlt ősz óta Bende lemondása óta mint apostoli adminisztrátor saját nevében gyakorolt.

Bende püspök a magyar kultúrának nagy szolgálatokat tett mint ujvidéki plébános a délvidéken a bunyevácok és szerbek közt, később mint besztercebányai, majd mint nyitrai püspök a felvidéki tótok között.

Még Tisza Kálmán idejében több cikluson keresztül képviselő volt; Tisza István grófhoz is régi barátság fűzte, Tisza legutóbbi nyitrai tartózkodása alkalmával is meglátogatta öreg barátját.

Az elhunyt főpásztor életrajzi adatai a következők:

Dr. Bende Imre nyitrai püspök szül. Baján 1824. aug. 28 án; a papi pályára lépve s mint a bécsi Pázmáneum növendéke végezte tanulmányait; 1847. aug. 29-én pappá szenteltetett Kalocsán, egy ideig segédlelkészkedett; 1848 tól a kalocsai papnevelő intézet tanulmányi felügyelője volt, s egyuttal mint az egyházjog és lelkipásztorokdásian tanára működött. 1852-ben érseki levéltárnok; 1853 ban szentszéki jegyző, a következő évben futtaki plébános, 1858 ban kerületi jegyző. 1864-ben esperes lett. 1869-ben Ujvidékre neveztek ki plébánosnak és az Isten áldásáról címzett apátságot kapta. 1878-ban Ujvidék országgyűlési képviselője lett és a szabadelvű-párthoz csatlakozott, 1884-ben újra megválasztották 1886-ban kalocsai kanonokká s még ez évben besztercebányai püspökké nevezte ki a király 1893-ban nyitrai megyés püspök lett.

Dunántul.

Kedves meglepetést hozott a posta a Mecsek aljáról. Az ősi püspöki városban a Dunántul legnagyobb városában Pecsett Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén *Dunántul* cím alatt kath. irányu napilap indult meg. Örömmel vettük első számát, melynek bevezető cikkét maga az áldozatkész püspök Zichy Gyula gróf írta. Szép cikkéből köröljük a következő részt, mely egyuttal program gyanánt vehető:

Hosszu készülődés, erős munka, sok áldozat egyengette utját. De hát nem hiába! A bimbó kipattant. S ez a bimbó új életet jelent, kikeletet hirdet, új nedveket szí fel, erőket tömörít a legszentebb eszmék, önzetlen, férfias hű szolgálatára. Jogot, igazságot, keresztény eszméket s a magyar hazának lelkes szeretetét hordozza homlokán. Ezek alkotják meg, ezeket szolgálja. Ezekért küzd törhetetlen hűséggel, ezeket akarja belevésni a lelkek mélyébe, hogy hatalmas, öntudatos munka fakadjon nyomukban a nemzet javára.

Nem rombolni, hanem építeni, nem szétszórni, hanem gyűjteni, nem áttatni, hanem az igazság tüzetől lángolva az eszményi szépet, jót s nemeset hirdetni, szolgálni — lesz az ideája és ezt az ideált be kell oltani a fonyadt lelkekbe, hogy a társadalom, — a keresztény

magyar társadalom ismét tudja, miért van s mit akar s céljaiért ne csak lelkesülni, hanem tenni, alkotni is tudjon.

A lap szerkesztője *Peresán* Ádám, az Alkotmánynak volt kitűző munkatársa. Munkatársai közt van kedves váradi ismerősünk, volt munkatársunk dr. *Bozóky Géza* jogtanár, ki a pécsi kath. egyetemről is érdekes cikket.

A magyar keresztény restaurációnak egygyel több organuma van, irigylés nélkül kívánunk új kollégáknak hosszú életet és nagy sikereket!

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

Tájékozó:

Április 2. A reáliskola hangversenye a Csarnokban d. u. 5 órakor.

Április 2. A Leszámitoló bank rendkívüli közgyűlése.

Április 2. A Népnevelési egylet közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeházán.

Április 7. A Kath. Kör. utolsó bőjti estélye a főgimnázium dísztermében d. u. 6 órakor.

Április 27. D. u. A Biharmegyei nőegylet évi közgyűlése.

Széchenyi Miklós gróf váradi püspök esküje.

Az ujonan kinevezett főpásztorok *Csernoch* János dr. kalocsai érsek, dr. *Széchenyi* Miklós váradi, dr. *Várady* Árpád győri és dr. *Glattfelder* Gyula csanádi püspök ma tették le az esküt Bécsben a király előtt. Az eskütételnél jelen volt *Zichy* János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, az eskümintát *Náray-Szabó* államtitkár olvasta.

Az eskütétel után a király ő felsége kihallgatáson fogadta az új főpásztorokat.

A kánoni processus holnap megy végbe a pápai nunciaturán.

Ezzel *Széchenyi* Miklós gróf mint váradi püspök a javadalom élvezetébe lépett.

* **Eröss Lajos szuperintendens halála.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerületre mélyseges gyász borult: derék superintendense, dr. *Eröss* Lajos szombatn hajnalban elköltözött az élők sorából. A hatalmas szervezetű férfiut hirtelen sujtotta le a halál. Pár nappal ezelőtt vakbéggyulladás tünetei mutatkoztak rajta s állapotja csakhamar válságosra fordult. A család lehívatta a beteghez dr. *Dollinger* Gyula egyetemi tanárt, aki azonban már csak gyors műtétet ajánlatott. Az elhunyt szuperintendens ritka szellemi és erkölcsi tulajdonokkal ékeskedett. Tipusa volt a régi magyar pozitív hitű protestáns lelkipásztorok, akinek szirtlelkét nem ingatták meg semmiféle divatos és kérés-

virágéletű áramlatok. Két esztendővel ezelőtt választották meg tiszántuli szuperintendensé s ebbeli munkája, ahová csak elhatott, mindenütt áldást fakasztott. Jellemzésére ide iktatjuk végrendeletéből a következőket: »Temetésem a lehető legegyszerűbb legyen, mondjon felettem egy tíz percig tartó imádságot a debreceni nagytemplomban a püspökladányi református lelkész, (de imádság legyen az a nagy Istenhez, s ne afféle okoskodás, aminővel egy idő óta szemkáprázatba ejtik az embereket.) A kombinációk természetesen már megindultak az elhunyt szuperintendens utódját illetőleg. Egyesek *Dicsőfi* József egyházkerületi főjegyzőt emlegetik, aki már a múlt választásnál is szép számú szavazatot kapott. Lesz pártja minden bizonnyal a szocialista *Balthazárnak* is, aki azonban aligha fogja elnyerni e díszes méltóságot. *Szabó György* debreceni és *Kiss Ferenc* püspökladányi lelkész is benne vannak a kombinációban. Az elhunyt temetése ma délelőtt 10 órakor lesz Debrecenben.

* Grünzweig Artur nyugalomban

A nagyvárad helyőrség parancsnoka *Grünzweig Artur* altábornagy már pár hónap óta gyengélkedik s úgy kénytelen volt a Felsőtől nyugállományba való helyezését kérni. A hivatalos lap legutóbbi száma közli is a királyi kéziratot, amely elrendeli, az altábornagy nyugdíjazását s egyben azt is, hogy a legmagasabb megelégedés tudtára adassék. *Grünzweig Artur* pár évvel ezelőtt nevezte ki a király a 17 ik gyaloghadosztály s a nagyvárad helyőrség parancsnokává, s rövid ittléte alatt teljesen kiérdemelte a polgárság szimpatiját. A távozó tábornok mindig arra törekedett, hogy fokozza a hadsereg és a polgárság közötti jó viszonyt.

* **Márkus József meghalt.** A fővárosi iróvilágnak gyászja van. *Márkus József* író és hírlapíró, alig 57 éves korában San-Remóban elhunyt. Nagyváradon született s még alig végzte el a gymnasiumot, már megjelent egy kötet elbeszélése *Fekete betűk*, sőtét tartalommal címen. Majd a fővárosba került s *Satanello* álnév alatt a pikantériákra pazarolta különben szép tehetségét. Fővárosi nagyobb lapoknak is munkatársa volt, s később szindarabokat, a *Kuktakisasszonyt*, *Betyárvilágot*, *Rikát* stb. írta. Budapesten temetik el.

* **Gazdátlan pénz.** Tegnapelőtt délután *Rottenberg Márton* és *Paul Jakab* Magyar-utcán egy pénztárcát találtak, amelyben 1040 korona készpénz volt. A talált pénztárcát tartalmával együtt a rendőrségnek átszolgáltatták, ahol igazolt tulajdonosa átveheti az I. emelet 7. számú szobában.

* **Cseheknek vél bennünket.** Arra a hirre, hogy Nagyváradon egy szövőgyár létesítését vették tervbe, egy németországi gépgyári cég *Brüder Nevoigt*, levelet írt Nagyvárad város polgármesteréhez, s felvilágosítást kért, hogy miként szállíthatná ő a gyárhoz szükséges gépeket. A polgármester válaszolt s tudatja, hogy a gyár keletkezése még nagyon messze van s a gépek rendelésébe a város nem folyhat be. A polgármester levelét a német cég azzal küldte vissza, hogy ők Németországban vannak, s nem beszélnek csehül; ilyen válaszra nincs szükségük. Most majd felvilágosítják a németet, hogy a város csupán udvariasságból válaszolt. Ebből is látszik, milyen jól ismernek bennünket külföldön az alaposságukról híres németek.

* **A szülés útján.** A rendőrség letartóztatta *Kasolczán* Viktor volt román tolmács, hely és foglalkozás nélküli egyént, mert ez *Hummel Károly*tól ellopott egy 60 kor. értékű téli kabátot és elsikkasztotta a *Hummel Károly* által reá bízott 30 koronát.

* Uj forgalmi főnök Nagyváradon.

Mint debreceni tudósítónk jelenti, az ottani máv. üzletvezetőségben a közel jövőben nagyobb változások lesznek. Az üzletvezetőségtől mint értesülünk *Singlány Gyula* főellenőr bal- esztvizsgáló Nagyváradra jön, ahol mint forgalmi főnök fog működni.

* Nyuga'ombavonuló felügyelő.

Az elmekórház felügyelője *Kapel József* tegnap beadványt intézett az alispánhoz, akitől három havi szabadságot kér nyugdíjba vonulásának megkezdése előtt. A kórházi felügyelő a teljesített rendkívüli súlyos fizikai munka közben kapott betegsége miatt kénytelen megválni állásától.

* **Véres mulatság.** Tegnap este az aradi uti rendőrszem két embert talált összeverve. Egyik *Vonca Mihály*, másik *Molnár János* fuvaros volt. *Vonca Mihály*nak a feje volt beverve, míg *Molnár János* kezén volt megszurkálva. A két sebesültet egy mulatságban hagyták helybe. A sebesülteket beszállították a biharmegyei közpórházba. A tettesek kézrekerítése céljából a rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Elfogott tolvaj.** *Mucza János* hely és foglalkozás nélküli csavargó napszámos folyó hó 25-én délelőtt *Kásun Iliá* piaci rövidárú lakásának ajtajáról a lakatot lefeszítette és a lakás kiürítéséhez fogott. Egy kis gyermek *Mucza* operációját meglátta és *Kásun Iliához* szaladt, aki a kolozsvári-utcán árult és figyelmeztette, hogy a lakásba egy ismeretlen ember tartózkodik. *Kásun* lakásához sietett, ahol *Mucza János* éppen abban a pillanatban fogták meg, amikor a szobában felhalmozott árucikkeket akarta összepakolni. A rendőr *Mucza János*t előállította a rendőrkapitánysághoz, ahol lezárták és ellene az eljárást megindították.

* **Leharapta a tőrse fülét.** *Szabó István* és *Tóth István* téglagyári munkások tegnapelőtt este az Iace-féle téglagyár telepen összeszólalkoztak. Az összeszólalkozásból dula-kodás, majd verekedés lett, amiközben *Tóth István* egy vaslapáttal akarta társát megverni. *Szabó István* *Tóth István*tól a vaslapátot elvette, közben a földre estek, mely alkalommal *Tóth István* *Szabó István* bal fülkagylóját leharapta. A rendőrség *Tóth István* ellen az eljárást megindította.

* Fürdővendégek a Félix-fürdőben.

A fürdő szezon még nem kezdődött meg, a Félix-fürdőben azonban már mozgalmas élet van. Sokan használják a kitűnő fürdő gyógyvizét mint állandó vendégek, de Nagyváradról is sokan rándulnak ki naponként a jőnevi fürdőbe. A jelenleg ott időző fürdővendégek névsora a következő:

Albert Balázs kereskedő Csikszereda, *Gruber Arthur* hadapródiskolai növendék és ápolónője Nagyvárad, *Pusztay Lajos* földbirtokos *H. Nádudvar*, *Maronescu József* és neje *Drágánfalva*, *dr Kovács Sándor* kir. járásbíró *O. Radna*, *Szabados Károlyné* *Vaskóh*, *Grünfeld Salamon* és neje *Püspökladány*, *Várady Károly* földbirtokos *Szolnok*, *Kenyeres János* földbirtokos és neje *N.-szalonta*, *Kenyeres Mártha* *N.-szalonta*, *E. Fosz. társalkodónő* *N.-szalonta*, *Márton István* és neje ügyvéd *N.-szalonta*, *Fejes István* ev. ref. püspök *Sátoraljaujhely*, *Spur József* kereskedő Nagyvárad, *Marienthál Rikárd* mérnök Budapest, *Papos Jánosné* Nagyvárad, *Szűgyi József* tanító *Kolozsvár*, *Fráter Vince* földbirtokos és kísérelője *Gálospetri*.

* **A bályoki gróf autója.** A múlt év szeptember havában történt, hogy a sárszegi vám sorompóját reggel összezuva találta a vámőr s a közelben automobil lámpa üvegdarabjai hevertek. Az elüljáróság nyomozni kezdett és megtudta, hogy a sorompót gróf *Károlyi*

Imre bályoki birtokos automobilja zuzta össze. A további vizsgálat azt is megállapította, hogy akkor éjjel egy holdvilágos szeptemberi éjszaka volt, a gróf maga vezette az autót még pedig oly szédületes sebességgel, hogy a szakács, aki szintén az autót vezetni féltében beteg lett. A gróf nem vette észre, hogy a sárszegi vámsorompó le van bocsátva és így a gép teljes sebességgel rohant a faalkotmánynak, mely az óriási erő következtében darabokra zúzódott. Az autó lámpája szintén összetört, azonban a gép szerkezetének valami komolyabb baja nem történt, mert az ugyanazzal a sebességgel tovább robogott. A gróf ellen természetesen megtették a feljelentést a margitai főszolgabíróhoz, ahol a gróf tisztartója kijelentette, hogy nem hajlandó semmit sem fizetni, mert a vámsorompó nem látta a kellő világitást, de meg még ő neki kellene, hogy fizessen a község mert a gépnek 600 korona értékű baja történt. A főszolgabíró mindezek dacára a grótot a sorompó árában 14 kor. 40 fillér megfizetésében marasztalta. Az ügy tegnap került az alispán elé jóváhagyás végett.

* Móric, aki minden áron vitéz akar lenni.

Ez év január hó 17-ikén történt, hogy a vaskóhi járás *Feketevölgy* községében egy bírósági végrehajtás alkalmával *Weisz József* akadémikuskodóit sőt még fegyvert is ragadt. A helyszínen jelen volt *Schwartz Mór* is, aki meggondolta a dolgot, hogy minekutána kilátás volt rá, miszerint a fegyver töltelekéből az ő bőrénél is jut, egy ügyes fogással kivette a barátja kezéből a fegyvert. A végrehajtás tovább folyt a maga módja szerint. *Schwartz Mór* nem tűnt fel senkinek és legkevésbé jutott eszébe valakinek a hőstetten esodálkozni. *Schwartz Mór*t roppant bántotta, hogy az ő cselekedetét oly kevéssé értékelik. Nyomban levelet írt a főszolgabíróhoz, hogy őt terjessze fel a királyhoz a vitézségi érem adományozása végett, mert ő egy olyan hőstettet vitt véghez, ahol a saját életét kockáztatta. A főszolgabíró azonban nem talált semmiféle vitézséget a dologban és *Móric* kérelmét visszaadta azzal, hogy nem terjeszti fel. *Móric* azonban nem elégedett meg ezzel, hanem megfélebbezte az ügyet az alispánhoz, akinél kéri, hogy az ő vitézségét ne vegye csak úgy valami kis dolognak, hanem egyenesen küldje az ügyet fel a királyhoz, mert ő vitézi dolgot művelt és ezért neki érem kell. *Móric* a nagy vitézség közben megfélekedett a kérvényre bélyeget ragasztani s így az alispánnal természetesen meglelelezték. *Móric* aligha fogja megkapni az érmet, de hogy 5 koronát fizet a lelelelésért, az bizonyos. Lám, lám *Móric*, ezért kár volt vitézkedni.

* **Megszűnt járvány.** *Vaskóhn* a kanyaró oly nagy mérvben lépett fel, hogy az alispán elrendelte az iskolák bezárását. Tegnap a főszolgabíró jelentette az alispánnak, hogy a járvány megszűnt s az utóbbi 5 nap alatt egy betegedés sem fordult elő. A főszolgabíró az iskolák megnyitását véleményezte az alispánnal.

* Nagyváradtól Debrecenig futott.

Vasárnap este a debreceni rendőrség épülete előtt összeesett egy fiatalember és segítségért kiáltott. Csakhamar összeverődött a közönség s a rendőrség emberei is ott termettek. A kimerülve fetrengő ember egyre kiáltott:

— Védjenek meg, mert összetépnek a kutyák!

Azonban kutyák nem voltak közel se. Bevittek a rendőrségre, ahol nagyon is zavaros feleleteket adott. Kiderült, hogy örült a szerencsétlen, *Mihalovszky Dezsőnek* hívják s üldözési mániában van. Nagyváradon tört ki rajta a betegség s Debrecenig futott, mert azt hitte, hogy a kutyák kergetik. A hosszú utanyira kimerítette, hogy többször összeesett s a kórházban kellett elhelyezni. A szerencsétlen fiatalember Nagyvárad szarmazású, utóbb valami stuka miatt fogházban ült s csak nem régen szabadult ki.

* **Elgázolt részegasszony.** Tegnap délután nagy csődületet okozott egy baleset, melyet egy alkoholtól telített asszony idézett elő. A Szent László-téren hajtatott keresztül Középegy Kálmáné birtokosné, akinek kocsija elütötte az asszonyt. A tér közepén ugyanis Svet Jánosné bukácsolt a kocsi előtt. A kocsi hiába téregetett az asszonyt, az asszony mindég a lovak előtt volt, míg a lovak alá nem bukott. Az asszony sérülése jelenték-telen. Gondatlanság nem terhel senkit.

* **Ahová nem kapnak körorvost.** Gáborján községben évek hosszú sora óta nincs betöltve a körorvosi állás. Az alispán folyton sürgeti az állás betöltését, azonban az a pályázatok meghirdetésénél nem lehet tovább jutni. Legújabbán már ötödször hirdette meg a pályázatot a járási főszolgabíró, azonban pályázó megint nem akadt. A dolgról tegnap tett jelentést a berettyóújfalui főszolgabíró az alispánnak.

* **Játék a revolverrel.** Aki a puskával játszik, az a halállal incselkedik. Számítalan szomorú példája volt már ennek, de azért ez a fortélyos szerszám mégis csábítja és izgatja különösen a fiatal embereket. Legújabbán Ug-rán történt egy eset. Hering János 18 éves le-gény a puskájával babrálgatott, majd pedig fel-szólitotta Abrudán Sándor társát, hogy tartsa a kalapját, ő majd célba veszi. Célba is vette, de rosszul célzott és a golyó Abrudán Sándort ta-lálta. A nagyváradi ügyészség elrendelte az ügyben a vizsgálatot.

* **Tévedésből szurták meg. Krajecz** Pál hajóhintás legény panaszt emelt, hogy tegnap este, amidőn egy nő ismerősével a Sas passagében sétált, egy honvéd oldalfegyveré-vel kétszer mellbe szurta. Krajecz Pál a támadás indokát nem tudja megmagyarázni, csupán annyi felvilágosítást tud adni, hogy a honvéd-dal sétáló nő a honvédra kiállított nem azt szurta meg, akit akartál, ez egy hintáslegény. Krajecz sérülése 8 napon belül gyógyul. A rendőrség a panaszt áttette a 4. honvéd gya-logezred parancsnokságához.

x **Stern a villamos a javított dr Just** Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 250-ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű vil-lamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdo-nos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló Jóságú modern és izlées kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhaj-tjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elis-merését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközölköttek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Ováry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Borzalmas lesz a tavasz azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonsága-imra felhívom figyel-müket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **A Nagyvárad Pinceregylet** tudomására adja az érdeklődő feleknek, hogy a Szacsvai-utcai 51. számú tulajdonjogát képező házat szabad kézből eladja, melyre nézve az érdeklődő felek kéretnek zárt ajánlataikat Kriszta Sándor elnök urhoz (vasuti étterem) i. é. április 4-ig, déli 12 óráig nyujtsák be. Megjegyezzük azonban, hogy az ajánlataik mellé 2000 korona bányapénz, mely lehet elfogadható értékpapír is melléklendő. Tudatjuk, hogy be-érkezett ajánlatok az ajánlattevőre kötelező. Viszont az eladás tekintetében a Nagyvárad Pinceregylet április 4 én megtartandó közgyűlése határoz. Mai paptól kezdve fentnevezett elnök urnál felvilágosítást nyerhetnek a nap bármely időszakában.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Léway-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel érte-sitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczi-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyi-tottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőpor áruda. Telefon 269.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer-tér 293. sz.

Brillians ékszerék, aranyárúk,
ezüst dísz tárgyak és evőeszkö-
zök valamint zsebórák nagy-
raktára.

Uj virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : esarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Könyvtárak kiegészítésére, berendezésére költségvetést küld: **Benkő Atur** könyvkeres kedő és *Modern Antiquarium* Nagyvárad. Rákóczi-ut 10. sz. Ugyanott mindenféle könyvek legjobb áron vételnek.

Ifj. Rimanóczy Kálmán műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművesi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközölten-
nek. Uj szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-téle gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

* **Megnyitás.** A *Püspök fürdőben* e hó 25-én szombaton megnyitom az összes meleg fürdőkét, ugymint tükör- és kádfürdőkét, kocsim a rontói állomáson áll a vonatnál tisztelt ven-dégeim részére. Tömeges látogatást kér
Kernács János,
fürdőbérő.

NAGY OCCASIO!

Tavaszi ujdonságok megérkeztek
kosztüm, bluz-kelmék, francia
delainok, esipkék, sejmek. Meny-
asszonyi ke lengyékét vegyünk
olcsón és megbízhatóan. Menjünk

RADÓ és KERTÉSZ-hez

Telefon 1030. Kossuth-u. 2.

11

x **Gyümölcskülönlegességek!** Csoda-szép, friss, idei termésű: csemege-szőlő, délafrikai Ringlont-szilva, őszibarack, karfiol, uj-burgonya stb kapható: **Mertz Nándor** csemege és borkereskedésében, Körös-utca. Telefon az egész megyében 448 sz.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó mun-kát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszer-tári be-rendezések és butorok festését, kerü butorok zománcozását és porcellán utánzást Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
358 Czappfalvi József.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

Legelegánsabb és
legmodernebb

fényképek

külföldi tanulmányok és ta-
paszlatok alapján

Molnár Jenő

(nianek utóda) műtermében.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Elváltasszony.

Szerda: Cgányszerelem. (Diósy Nusi fel-
léptével.)

Csütörtök: Tatárjárás (50. előadás, (Diósy
Nusi, Batiafaly Elza, Hajnal Gyurka és Szarvasi
Soma felléptével.)

Péntek: Bábjáték (először.)

Szombat: d. u. A kolozsvári vakok inté-
zetének előadása Zsigmondi Anna közreműkö-
désével. Este: Bábjáték.

Boszorkányvár.

Hek óta nem láttuk a Boszorkányvárt, Mi-
löcker bájos operéjét Nagyváradon. A mos-
tani felrészítés az nban oly szép sikerű volt,
hogy teljesen kárpótolt a várakozásért. Talán
nem is árt egyik másik klasszikus operettet né-
hány évig pihentetni és csak aztán venni elő
újra. A közönség így tudja igazán értékelni
azokat a zenei igazi szépségeket, melyek a régi
mesterek operettjeit egy sereg új felkapott
nagyság reklámdarabjai fölé emelik s talán a
szereplők ambíciója is fokozottabb.

A Boszorkányvár reprize sikerében legki-
válóbb érdeme van Mihályi Ernőnek, aki Józsi
szerepét énekelte, bámulatos könnyen, minden
áryalatot tökéletesen kidolgozva, az előadó és
énekművészet egész birodalmán uralkodó tu-
dással és tehetséggel. Ezzel a szereppel Buda-
pestet is meghódította Mihályi, természetes, hogy
a nagyváradai közönség is elragadtatással hallgatta
pompás énekét, mellyel az egyes énekszámok bá-
jos dallamosságát és költőiségét még jobban ér-
vényre jutatta. Játéka is minden tekintetben
kifogástalanul tökéletes. Coralie szerepében
Károlyi Leona aratott megérdemelt tapsokat. A
harmadik felvonásbeli bordalt kétszer megúj-
ráztatták. Hangja, énektudása ebben a szerep-
ben teljesen érvényre jutott. A harmadik sze-
replő, akinék nagy része van az előadás sike-
rében, Asszonyi László. Az ő Andriáa képvi-
selte a komikus elemet, meg pedig zajos si-
ke-rel. Maszkja maga is nevetést fakasztott-

annál inkább trétás mozdulatai, arcjátéka. Eneke
is megfelelő volt. A kisebb szerepek közül
Verusával Zsigmondy Annának volt sikere,
Pogány Jansa, mint Klári néni, kapott nyilt
színen is tapsot, Leóvey L. ó, Kabos, Tissa
Karola színén csak dicséretet érdemelnek.

Az ének- és zenekar igazán szép együttest
provokáltak Váradi Al. dár karmester vezetése
alatt. Külön dicséretet érdemel az egész ösz-
játék és a rendezés is, mely kivált a harmadik
felvonásban ért el hatást a csoportjelenetekkel.

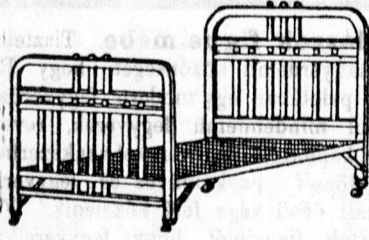
-7-

Diósi Nusi — szoknyanadrágban.

Holnap este lép föl Diósi Nusi, a nagyváradai
közönség volt becézett és jelenleg az aradiak
ünnepelt primadonnája, mint vendég a »Ci-
gányszerelem« grótnóját játssza el most Diósi
Nusi, a kit új alakításban lát viszont a kö-
zönség. Vendégjátékának érdekességét emeli
az, hogy a művész elő mutatja az ő szoknya-
nadrágját. Zsigmondy Anna és Károlyi Leona
után most Diósi Nusi jelenik meg színpadon
a női divat e szenzációs különlegességében. A
vendégjáték iránt érthetően nagy az érdeklő-
dés. Az előadás *bérlétszünetben* megy, a bérlők
jogait ma délután 4 óráig tartja főt az
igazgatóság.

Az ezredes a vak gyermekeknek. A
kolozsvári vakok intézete által szombat délután
a Szigligeti-színházban rendezendő előadás ki-
válóan humánus célja: a vak gyermekek okta-
tásügyének előbbrevitele, általános érdeklődést
támasztott és társadalmunk legelőkelőbbjei köz-
zül többen fogadták el az előadás védnöki
tiszttét. Így védnökei lesznek az előadásnak:
Des Escherol es Kruspér Sándorné, dr. Edelmann
Menyhért, a gyermekmenhely igazgatója, Fráter
Barnabás alispán, Fetser Antal püspör, Grün-
zweig Artur altábornagy, dr. Hoványi Géza orsz.
képviselő, Hlatky Endre főispán, dr. Miskolczy
Ferenc főispán, Radu Demeter püspök és Rim-
ler Károly polgármester. A mérsékelt helyárak
mellett megtartandó előadáson, amelyen mint
említettük, Zsigmondy Anna, társulatunk ked-
venc szubretje is részt vesz, a 101. gyalog-
ezred teljes színházi zenekara fog közreműködni
Grallert Konrad ezredes, a 101. gyalogezred
derék parancsnoka a jótékonycéra való tekin-
teiből ingyen engedte át a zenekart az előadás
céljaira és kilátásba helyezte, hogy az ezred
tisztikarának figyelmét külön is felfogja hívni
a humánus célu előadás támogatására.

Vas és rezubtor

gyári rakatári

Szék rényágy egy matraccal 19 korona
Sodrenybet 10 korona
Rézkarniss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

IRODALOM.

Az Élet 13-ik száma gazdag és változo-
tos tartalommal jelent meg. Kiemeljük belőle a
színes és művészien megírt Vasárnapi levelet,
Kanizsay Ferenc érdekes cikkét a Camorráról,
Domonkos István novelláját, Vincent Harper
amerikai író fordított elbeszélését, Janeiro pá-
ratlan humoru csevegését és a Krudy Gyula
r gényének folytatását. Az élet illusztrációi mű-
vésziek és a jelen számhoz egy színes műmel-
léketet is kap az olvasó.

Z E N E.

A reáliskolai segítőegylet hang- versenye.

A helybeli áll. főreáliskola kebelében már
sok év óta egy segítő egyesület működik,
melynek célja szegény és jó magaviseletű ta-
nulókat évről-évre tankönyvekkel ellátni és
őket lehetőség szerint anyagilag is támogatni.
Ezen, a humánus szeretet szolgálatában álló
egyesület méltán megérdemli a módosabb szü-
lőknek és emberbarátok legmesszemenőbb párt-
fogását. Az egyesület rendelkezésére álló na-
gyon szerény tőke eddig lehetetlenné tette,
hogy a tanuló ifjuság a tankönyveken kívül
anyagi segélyezésben is részesüljön. Hogy tehát
az egyesület pénzalapja gyarapíttassék, az inté-
zet tanári testülete elhatározta, hogy f. é. április
2-án (vasárnap) délután 5 órakor a jelzett jó-
tékonny intézmény fejlesztésének a céljaira, a
Kereskedelmi Csarnokban, a tanulósg kizáró-
lagos közreműködésével *kamptversenyt* rendez,
melyre a rendezőség ez uton is meghívja a
tisztelt közönséget.

De talán rideg is ez a szó »közönség« egy
iskolával szemben. Szülőkről, a serdülő tanuló
ifjuság iránt érdeklődő és az iskolák munkáját
méltató emberbarátokról van itt szó, akikhez
meghívásunkkal fordulunk. Es nem is az inté-
zet egy maga folyamodik itt az érdeklődők ál-
dozatköszségéhez, hanem a szegény családapá
a módosabbhoz, a sanyaru viszonyok között vi-
vódó özvegyasszony az anyagi jólétben élő
anyákhoz, a kis fiából embert nevelni óhajtó
kicsiny hivatalnok a nagyobb társadalmi pozi-
cióban lévő apához. Ne kicsinyelje a művészi
tekintetben elkényeztetett nagyváradai közönség
egy tanuló ifjuság szerény produkcióit, hozzá-
meg ezekkel szemben elnéző jóindulatát és me-
leg érdeklődését és tartsa első sorban szem-
előtt az intenciót, mely ezen iskolai ünnepély
rendezését tervbe vette. Így teljes joggal tápláljuk
azt az indokolt reményt, hogy minél
többen fogják az iskolai ünnepélyt becses lá-
togatásukkal megtisztelni.

Nosz Gusztáv,
áll főreálisk. tanár.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

o l e s ó

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

TÁVIRATOK.

Apponyi Albert gróf az egyetemen Budapest, márc. 27.

(Saj. tud.) Hir szerint Apponyi Albert grófot az egyetemen a közjogi tanszékkel kínálták meg. Apponyinak a tanszéknek harminc tagu. küldöttség ajánlotta fel, azonban a gróf még nem közölte határozatát. A hir még megerősítésre szorul.

A közgazdasági bizottság ülése. Budapest, márc. 27.

(Saj. tud.) A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután 5 órakor Beöthy László dr. elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a találmányoknak a kiállításra való ideiglenes sérelmét tárgyalják.

A kassai püspök jubileuma. Kassa, márc. 27.

(Saját tud.) Fischer Colbrie Ágost szombaton ünnepelte áldozó papságának 25-ik évfordulóját. A jubileum alkalmából Kassa városa nagy ünnepséget rendezett és az egész országból igen sokan ünnepelték az egyházfőt.

Baja város részvéte. Baja, márc. 27.

(Saját tud.) Bende Imre nyitrai püspök, Baja város szülőlte halála alkalmából Szemző Gyula bajai főispán és Hegedűs polgármester táviratilag fejezték ki a törvényhatóság részvétét.

Nagy tüzkatasztrófa. Newyork, márc. 27.

Rémes szerencsétlenség történt szombaton délután Newyorkban. Egy celluloid-gyárban, mely egy hatalmas felhőkarcoló hetedik emeletén volt, tűz ütött ki, mely felrobbantotta a gyárban elhelyezett nagymennyiségű celluloidot. A tűz rémes gyorsaságban terjedt egyik emeletről a másikra. 1500 munkás és munkásnő dolgozott a gyárban és leírhatatlanok azok a borzalmas pillanatok, mikor a szerencsétlen emberek hiába próbáltak menekülni a pusztító elem elől. A katasztrófának több mint 400 áldozata van. Eddig 154 a halottak száma, a sebesülteké is meghaladja a százat. A nyolcadik, kilencedik és tizedik emeletről 800 leány haladt le a pénzosztáshoz és rettenetes lett közöttük a pánik. A szomszédos új egyetem épületének fedelén át a diákok temérdek leányt megmentettek. Fiatal emberek, leányok kirohantak a vaserkályekre a nyolcadik és tizedik emeletről leugráltak a kiteszített ponyvába, de majdnem mind melléje ugrottak. Azok sem menekültek meg, akik szerencsésen a ponyvába estek, mert a ponyvák elszakadtak, olyan hitványak voltak.

Családirtó munkás. Kaposvár, március 28.

(Saját tud.) Pestere községében Kisor Kovács János, ma az egész családját ki akarta irtani. Gyermekeit a padlásra

küldte fel, majd egyenkint hívta le őket. Mikor a szerencsétlenek lejöttek, két gyermeket baltával szétdarabolt és hullájukat szalmával fedte be. Egy gyermek a padlásra keresztül elmenekült. Kovács azután öngyilkos akart lenni, ebben azonban megakadályozták. A borzalmas dolgot a szerencsétlen ember elmebajban követte el.

Kismarton réme.

Kismarton, márc. 27.

(Saját tud.) Valóságos rettegében tartotta Kismarton lakosságát egy Mayer János nevű elmebajos ember. Tegnap hogy megszabadítsák a lakosságot az örültől egy rendőr fegyverrel lépett be hozzá. Mayer erre baltával a rendőrrre ütött, aki fegyvert használva a dühöngő embert agyonlőtte.

Szerencsétlenüljárt kanonok.

Temesvár, márc. 27.

(Saját tudósítónktól.) Gaskovits Ferenc csanádegyházmegyei kanonok ma automobillján kirándulást tett, melyet ő maga vezetett, a város előtti Hunyadihidon az utomobil szembekerült egy kocsi-val, mire a kanonok ki akart térni, azonban a kormány hirtelen felmondta a szolgáltatást, az automobill nekiment egy karfának és rö-en megrongálódott míg a kanonok kibukott és megsérült.

Tűz a színházi előadás alatt.

Karánsebes, márc. 27.

(Saját tud.) Ma itt abban a helységben, ahol Kiss Árpád társulata esténként előadást szokott tartani tűz keletkezett. A tűz az öltözőkből terjedt ki a színpadra. A közönség soraiban óriási pánik keletkezett. A tüzet a katonaság eloltotta. Ember életben kár nem történt.

BORGIDA BÉLA ÉS TÁRSA

gabona és termény bizományi üzlet
NAGYVÁRAD.

IRODA: Kossuth Lajos-u. 3. Biharmegyei Takarékpénztár épület. I. emelet.
Sürgőny cím: BORGIDA BÉLA NAGYVÁRAD.

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek igen megbízható tavaszi vetőmagvainkat u. m.:

Államilag ólomzárolt
lucerna és lóheremagot,
Tavaszbuzát,
Árpát,
Zabot és
Bükkönyt.

Helyi és vidéki telefonszámunk 974.

KÖZGAZDASÁG.

Pénzügyintézetek közgyűlése.

Vasárnap délelőtt két nagyváradai pénzügyintézet tartotta közgyűlését. Az egyik a *Biharmegyei Takarékpénztár* tőkeemelés tárgyában, a másik az *Agrár Takarékpénztár*, új vezérigazgatót választott az intézet élére.

A Biharmegyei Takarékpénztár.

Nagyvárad ezen első rendű kiváló pénzügyintézte, az örvendetes fejlődés követelményeké, részvénytőkéjét 1.200.000 koronával emelte s így most már 3.600.000 koronára növekedett az intézet részvénytőkéje.

A rendkívüli közgyűlésen dr. Wallner Odön elnökölt s a következő részvényesek voltak jelen:

Szanyogh Szabolcs, Fleischhacker Gyula, dr. Gerő Skndor, ifj. Berger Sámuel, Mihelyi Adolf, Farkas Izidor, Kandel József, Sonnenfeld Adolf, Mihelyi Pál, dr. Fleischer Lajos, Kerekes Manó, dr. Lengyel Zsigmond, Kelen Béla, Ficzek Lajos, Moskovits Farkas, Kálmán Sándor, Moskovits Simon, Krausz Ödön, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Markovits Sándor, Lukács Lajos, Hanslián Ede, Szász Gyula, Vlád Gusztáv, Ehrlich István, Krausz Gyula, dr. Márkus László, Laszky Ármán, Tabéry Ármán, dr. Mártonffy Marcell, Berger Gyula, Ficzek Emil, dr. Gyöngyösi István, dr. Imrik Gusztáv, Tattár Zoltán, Aradi Andor, Hraniczky Károly, dr. Adorján Emil.

A rendkívüli közgyűlés megnyitása után *Fleischhacker* Gyula vezérigazgató felolvasta az igazgatóság előterjesztését, amelyben kifejti a tőkeemelés szükségét. Az intézet eddigi 2.400.000 korona értékű részvényét 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által 3.600.000 koronára emelje fel. Az új részvények az 1911. évi osztalékban már részesednek. Két régi részvény után egy új részvény vehető át, 765 kor. árfolyamon.

A közgyűlés minden vita nélkül elhatározta, hogy a részvénytőkét 3.600.000 koronára felemeli, az igazgatóság előterjesztése értelmében.

Az Agrár Takarékpénztár.

Móricz Pál elnökle alatt tartott rendkívüli közgyűlést. Az igazgatóság javasolta, hogy az igazgatósági tagok számát szaporítsák. Ennek elfogadása után a távozó *Zakar* Ferenc helyére dr. *Demetrovics* Elek új vezérigazgatót beválasztották az igazgatóságba. Az igazgatóság nevében *Száhlender* Károly méltatta *Zakar* Ferenc vezérigazgatói működését s üdvözlötte dr. *Demetrovics* Elek új vezérigazgatót, mire *Demetrovics* Elek biztosította az igazgatóságot és a részvényeseket, hogy teljes buzgalommal igyekeznek a pénzügyintézet ügyeinek előmozdításán. Döbbenet lakoma volt az új igazgató tiszteletére.

Országos vásárok áthelyezése. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Székelyhid községben az április 12-13-ra eső országos vásár kivételesen április 11-12-én, a június 1. és 2-án; — továbbá a Berettyó-Ujfalu községben április 19-20-ra eső országos kirakodó és állatvásár ez évben kivételesen április 26 és 27-én tartassék meg.

Borgida Béla és Társa jelentése:

Budapesten

Két napi szünet után a mai gabonatőzsdén kezdetben változatlan, míg a zárlatnál valamivel lanyhább volt az irányzat.

Határidők sáralata:

Áprilisi buza	— — — —	11.64
Májusi buza	— — — —	11. —
Októberi buza	— — — —	10.85
Októberi rozs	— — — —	8.19
Októberi zab	— — — —	8.02
Májusi tengeri	— — — —	5.56
Áprilisi zab	— — — —	7.35
Májusi tengeri	— — — —	5.75
Júliusi tengeri	— — — —	5.81

Nagyváradon.

A hangulat teljesen változatlan.

Arak:

Buza	11 20—	11 45
Rozs	6 70—	7 10
Tengeri	5 75—	5 27
Arpa	8 20—	8 70
Zab	7 90—	8 20
Kétszeres	7 50—	7 60
Lóheremag nyers	52—	68—
Lóheremag ólomzárolt	92—	95—
Lucernamag ólomzárolt	115—	120—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	854.50
Osztrák hitelrészvény	671.50
Jelzálogbank	493—
Leszámloló és pénzváltó	569.50
Osztrák államvasut részvény	755—
Közuti vasut	751—
Rimamurányi vasmű	683—
Magyar bank és keresk. r. t.	818—
Magyar korona járadék	91.55
Városi vasut	818—
Beocsini cement	394—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

KÁLMÁN ÉS KÁLMÁN
erdélyi borozója

(Nagyvárad Nagy Sándor-u. 4.)
megnyilik április elején.

285

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

2—3 közepiskolát végzett fiú
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

KÖZIGAZGATÁSI, ADÓÜGYI ÉS
OKMÁNSZERZŐ IRODA

Nagyvárad, Pável-utca 3. szám, (I. emelet).

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai napon hatóságilag engedélyezett Közigazgatási, Adóügyi és Okmányszerző irodát nyitottunk.

Üzletágaink: Kereskedők, és iparosoknak, betegsegélyző bejelentésekre, künnlevőségek diskkrét, perenkívüli behajtására, községi (bagatell) ügyek tárgyalására, adójuk rendezésére és kölcsönök felvételére.

Háztulajdonosoknak: Telekkönyvük rendezésére és kölcsönök konvertálására terjednek ki. Figyelem! Elvállaljuk az adókövetésnél bárki képviselőtét.

Közigazgatási, Adóügyi és
Okmányszerző Iroda.

287

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor.
100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fény-
képes-izzólámpák ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön-
célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtökintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, dövu-
sít, átalakítá-
sát, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
litását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszereelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Megnyilt az új
ROSENZWEIG
féle mellfűzőgyár

Szalárdi-utca 9 szám. Saját ház.

Elegáns fogadóteremmel, fényes
proba szalonnal. Olcsóbb árak,
szébb és elegánsabb kivitel és
előzékeny kiszolgálás.

241

Az üzemet a tulajdonosné személyesen vezeti.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kelle-
mesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitünő magyar konyha. A legjobb
fajborok. Abonánsok polgári áron
megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodamban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
„NEMZETI“
szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Table with columns for V. v., Gy. v., Sz. v., Tvsz., Gy. v., Tvsz., Sz. v., Gy. v. and station names: Budapest k. p. u., Bpest ny. p. u., Szolnok, Püspökládány, Báraánd, Sáp, Berettyóújfalú, Mezőpeterd, Mezőkeresztes, Ártánd, Bors, Biharpüspöki, Nagyvárad, Várad-Velence, Fugyvársárhely, Szakadát, Mezőtelegd, Mezőtelki, Czéczeke, Élesd, Élesd megálló, Rikosd, Rév, Rév megálló, Zichy barlang, Vársonkolyos, Brátka, Jádvolgy, Bucsa, Feketető, Csucsá, Kolozsvár.

Püspökládány—Debrecen—Szatmár.

Table with columns for Szv., Gyv., Tvsz., Szv., Gyv., Tvsz., Szv., Gyv., Tvsz., Szv., Gyv., Tvsz., Szv., Gyv., Tvsz. and station names: Püspökládány, Kaba, Hajdusoboszló, Debrecen, Erőműfalva, Nagykároly, Szatmár-Németi.

Nagyvárad—Vaskóh.

Table with columns for Tvsz., Szv., Oda., Vissza., Szv., Tvsz. and station names: Nagyvárad, Várad-Velence, Rontó, Kárdó, Nyárló, Magyargyepes, Tasádfő, Drágséke, Magyarcséke, Dusesd, Szombatság-Rogoz, Hollód, Gyanta, Fekete Kápolna, Sólyom, Belényesörvényes, Borz, Belényesujlak, Sonkolyos, Fenes, Beléyues, Dragonyesd, Szudrics, Rieey, Lunka-Rézbánya, Vaskóh-Barest.

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Table with columns for Vv., Vv., Oda., Vissza., Vv., Vv. and station names: Vésztő, Okány, Gyanta, Sarkadkeresztúr, Méhkerék, Kötegyán, Pósa, Illye, Csegöd, Erdőgyarak, Árpád, Feketebátor, Feketetót, Tenke, Rippa, Mocsár-Gyanta, Hollód.

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Table with columns for Vv., Tvsz., Oda., Vissza., Vv., Tvsz. and station names: Szombatság-Rogoz, Nánhegyes, Dobrest.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Table with columns for Szv., Mv., Szv., Mv., Szv., Vv., Oda., Vissza., Vv., Szv., Mv., Mv., Szv., Szv. and station names: Nagyvárad, Ossi, Less, Gyapju, Cséffa, Pusztaradvány, Madarász, Nagyszalonta, Pusztabarmód, Kötegyán, Sarkad, József szanat, Gyulai városerdő, Gyula, Biczere, Békéscsaba, Arad, Szeged-Rókus.

Nagyvárad—Gyoma.

Table with columns for Szv., Vv., Oda., Vissza., Szv., Vv. and station names: Nagyvárad, Ossi, Uj-Palota, Gyires, Vize-Gyán, Körösszeg, Nagy-Harsány, Sza-ál, Nagy-Tóti, Komádi, Iráz, Kót, Vésztő, Szeghalom, Körösládány, Kéthalom, Dévaványa, Ózdmajor, Gyoma.

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Table with columns for Vv., Szv., Szv., Oda., Vissza., Szv., Szv., Vv. and station names: Székelyhid, Asszonyvásár, Apátkeresztúr, Vedresbrány, Monos-Petri, Margitta, Felsőbrány, Szeltaló, Szótdobágy, Bályok, Széplak, Márkaszék, Ipp-Zoványfürdő, Szilágynagyfalú, Szilágysomlyó.

Nagyvárad—Ermihályfalva.

Table with columns for Vv., Szv., Szv., Oda., Vissza., Szv., Szv., Vv. and station names: Nagyvárad, Biharpüspöki, Bihar, Paptamási, Gyapoly, Biharfőszeg, Nagy-Kágya, Székelyhid, Erse, Er-Semlyén, Ermihályfalva.

Debrecen—Nagyvárad.

Table with columns for Szv., Szv., Szv., Oda., Vissza., Szv., Szv., Szv. and station names: Debrecen, Sepes-Telegdy-sósfürdő, Mikepércs, Sáraánd, Derecske, Derecske v.-tér, Konyár, Sándoros, Bajonta-Sós-fürdő, Pocsaj-Esztár, Kismarja, Nagykereki, Nagyszántó, Kisszáató-Zomlin, Biharpüspöki, Nagyvárad ind.

Sáraánd—Nagyléta—Vértés.

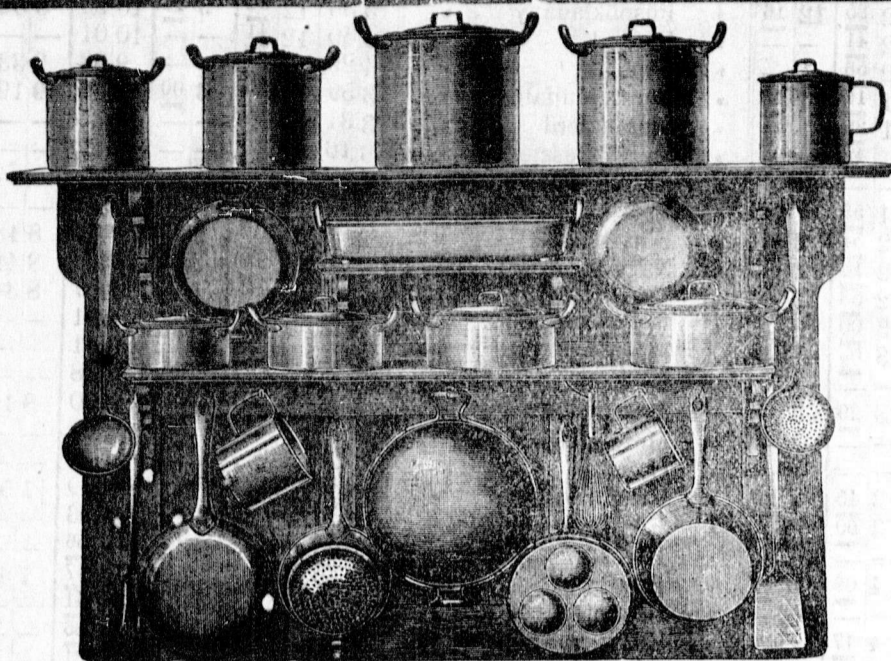
Table with columns for Vv., Vv., Oda., Vissza., Vv., Vv. and station names: Sáraánd, Hajdubagos, Hosszupályi, Monostorpályi, Nagyléta-Vértés.

Az idő közepéurópai idő szerint. A vastag számok gyorsvona-ot jelentenek. A este 600 órától reggeli 522-ig terjedő idő a per-tek aláhúzásával van jelezve. Gy. v. = gyorsvonalat. Szv. = sze-mélyvonat. Mv. = motorvonat. Vv. = vegyesvonalat. Tvsz. = te-hervonat személyszállítással. † — a vonat feltételesen megáll.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:
szekrényágy
3 matracca

K 19.50.

Gyermekágyak
K 26-tól.

Szőlő-

oltványokat

szállít amerikai si-
ma és gyökeres
vesszőket különféle
fajokban, fajtis-
taságért jótállva
legdusabb válasz-

tékban a már évek óta elsőnek és legmegbízha-
tóbbrak **Kisküküllömenti első szőlőoltvány-telep**
ismert

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

MEDGYES, 32. sz. (Nagyküküllő-megye.)

ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
Az árj gyzékben található az ország minden részéről
érkező **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlő-
birtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős
személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosá-
got szerezhet magának fenti szőlőtelep meg-
biztatóságáról.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámi betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit házakra és földbirtokokra 161

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó
munkát, u. m.: matt és fényezett
szobaberendezések, konyhabutorok
készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótallok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Uj üzlet! Uj üzlet!

ARÁNYI LAJOS

férfi- és gyermekruha nagy raktára

Az „Angol szabó”-hoz

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején, Moskovits-palota.

A tavaszi ujdonságok megérkeztek.

**A legjobb szabásu ruhák a leg-
jutányosabb árban beszerezhetők.**

Férfi öltöny 18 K-tól 55 K-ig.
Divatos tavaszi felöltők 24 K-tól 50 K-ig.
Gyermekeöltönyök 7 K-tól 18 K-ig.

Kérem az igen t. ruha vevőközséget,
egy próbavásárlást nálam eszközölni!

224

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos
munkákat, vízvezeték és csator-
názási munkákat, gyárak teljes
berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és
ekéket, magánjárokát és cement-
ipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

**MEGELŐZŐTI
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-ÉPÜLET.)

Olvassa el és győződjön meg, hogy az
ujjonnan megnyitott „**PERZSA és**
SMYRNA” szőnyeg raktár árai
Rákóczi-ut 5. sz. (Veiszlovits-ház) minden
tekintetben **verseny képesek.**

Perzsa összekötők 25 koronáért
Perzsa átvétők 100 „
Perzsa ebédülő-szőnyeg 200 „
Perzsa futók 90 „

Valódi keleti Smyrna (szalon) szőnyeg 180 korona.

— Ezen áraink csak március hóban érvényesek. —